

prima instanță: N. Traciuc

DECIZIE

17 iulie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Svetlana Filincova

Judecătorii: Iurie Bejenaru, Galina Stratulat, Svetlana Novac și Tatiana Vieru

examinând recursurile declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” și Biroul Vamal Chișinău,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2012, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

La 30 martie 2012, Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la 10 februarie 2012 Biroul Vamal Chișinău a petrecut un audit post-vămuire aferent tranzacțiilor economice externe ale reclamantului pentru perioada 2008-2011.

Conform actului de audit post-vămuire nr. 1 din 10 februarie 2012, organul vamal a indicat că în perioada 2008-2011, Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” a efectuat în baza contractului de vânzare - cumpărare nr.01/07-MD-B din 01 ianuarie 2008, încheiat cu compania Weles Trading GmbH (Germania) două tranzacții de import a mărfurilor (piese de schimb auto și uleiuri tehnice din petrol), în baza declarației vamale nr. 302712823 din 29 ianuarie 2008, în sumă de 57448,64 lei și declarației vamale nr. 3027112696 din 26 martie 2008,

în sumă de 220950,07 lei, cu achitarea drepturilor de import respective. Auditul a stabilit că mărfurile au fost luate la evidență contabilă la timp, cantitativ și valoric în deplină măsură.

Susține reclamantul că conform aceluiași act de audit post-vămuire, organul vamal a indicat că potrivit materialului de control nr. 122 înregistrat în Registrul de evidență a infracțiunilor (REI-1), de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova a fost expediată autorităților vamale germane cererea de comisie rogatorie, dosar nr. SCLO/MD/C/100/094/11 din 29 martie 2011, referitor la tranzacțiile de export în perioada 2008-2010 a firmelor Weles Trading GmbH și Daimler AG, efectuate în adresa Societății cu Răspundere Limitată „Autobealina”.

La 29 iulie 2011, Departamentul vamal de criminalistică german a remis în adresa Serviciului Vamal al Republicii Moldova dosarul nr. MB876/II/Z4663/B-D12 și anexele rapoartelor de constatare din 05 iulie 2011 și 18 iulie 2011.

Potrivit organului vamal, în perioada 2008-2009, compania Weles Trading GmbH a perfectat 82 declarații vamale de export și a expediat în adresa Societății cu Răspundere Limitată „Autobealina” mărfuri și anume piese de schimb auto și uleiuri tehnice rafinate din petrol, în valoare totală de 422126,65 Euro iar compania Daimler AG în perioada 2008-2010 a perfectat 127 declarații vamale de export cu mărfuri și anume piese de schimb auto și uleiuri tehnice rafinate din petrol, în sumă totală de 224528,18 Euro.

Organul vamal a indicat că, conform datelor statistice, mărfurile expediate în adresa Societății cu Răspundere Limitată „Autobealina” nu ar fi fost declarate organelor vamale din Republica Moldova și nu ar fi fost achitate drepturile de import, ceea ce, în opinia organului vamal, constituie o încălcare a prevederilor art. 224 Codul Vamal.

În legătură cu acest fapt, la 13 februarie 2012, Biroul Vamal Chișinău a emis deciziile de regularizare nr. 06 și nr. 07, prin care a dispus încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „Autobealina” a drepturilor de import/export în valoare de 2 099 199,36 lei și respectiv 1 282 961,84 lei.

Consideră reclamantul că deciziile de regularizare enunțate sunt abuzive și ilegale.

La 20 februarie 2012, Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” a depus cerere prealabilă în adresa Serviciului Vamal, prin care a solicitat anularea deciziilor de regularizare nr. 06 și 07 din 13 februarie 2012.

Prin scrisoarea nr. 28/11-2750 din 07 martie 2012, cererea a fost respinsă, fiind informată Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” că acțiunile Biroului Vamal Chișinău au fost întreprinse în strictă corespundere cu prevederile actelor legislative și normative în vigoare.

Cere Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” anularea deciziilor de regularizare nr. 06 din 13 februarie 2012 și nr. 07 din 13 februarie 2012 emise de Biroul Vamal Chișinău, anularea dispozițiilor nr. 14 și 15 din 28 februarie 2012 emise de Biroul Vamal Chișinău cu privire la suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale societății, încasarea din contul Biroului Vamal Chișinău în

beneficiul său a compensației pentru prejudiciul moral în mărime de 50 000 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 15 000 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2012 cererea a fost scoasă de pe rol, în legătură cu neprezentarea reclamantului în ședința de judecată (f.d. 73).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2012 a fost anulată încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2012 (f.d. 82).

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2012 acțiunea a fost admisă parțial, fiind anulate deciziile de regularizare nr. 06 și 07 din 13 februarie 2012 emise de Biroul Vamal Chișinău. Au fost respinse cerințele cu privire la încasarea prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 15 000 lei.

La 13 martie 2013, Biroul Vamal Chișinău a depus recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 04 aprilie 2012, Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” a depus recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii cerinței cu privire la încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a acțiunii și încasarea din contul Biroului Vamal Chișinău în beneficiul său a cheltuielilor de asistență juridică conform contractului de asistență juridică.

În conformitate cu art. 434 al.(1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus în termen, deoarece conform scrisorii de însoțire, hotărârea primei instanțe a fost expediată în adresa recurentului, Biroul Vamal Chișinău, la 01 februarie 2013, iar conform plicului, Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” a recepționat hotărârea primei instanțe la 04 februarie 2013 (f.d. 118,129).

Recurentul, Biroul Vamal Chișinău, în motivarea recursului a indicat că, prima instanță la adoptarea hotărârii contestate a încălcat normele de drept procedural și material, nu a constatat și elucidat circumstanțele care au importanță pentru examinarea justă a pricinii.

Recurentul, Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” în motivarea recursului a indicat că, prima instanță la adoptarea hotărârii contestate a încălcat normele de drept procedural și material, în partea respingerii cerinței cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată. Astfel, recurentul indică, că suma de 15 000 lei solicitată în prima instanță a fost confirmată prin bonul de plată anexat la materialele pricinii.

Studiind materialele dosarului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus de Biroul Vamal Chișinău neîntemeiat și care urmează a fi respins. Colegiul judiciar consideră recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată

„Autobealina” întemeiat și care urmează a fi admis parțial cu casarea hotărârii primei instanțe în parte respingerii pretenției cu privire la încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică și a emite în această parte o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii, din următoarele considerente.

Referitor la recursul declarat de Biroul Vamal Chișinău.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din actele cauzei s-a stabilit că, la 04 septembrie 2012, Secția control ulterior și audit post-vămuire a Biroului Vamal Chișinău a efectuat controlul la Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” privind respectarea reglementărilor vamale și fiscale asupra tranzacțiilor economice externe în perioada anilor 2008-2011.

În rezultatul controlului a fost întocmit actul de audit post-vămuire nr. 1 din 10 februarie 2012, potrivit căruia în perioada 2008-2009 compania Weles Trading GmbH a perfectat 82 declarații vamale de export și a expediat în adresa Societății cu Răspundere Limitată „Autobealina” mărfuri și anume piese de schimb auto și uleiuri tehnice rafinate din petrol, în valoare totală de 422126,65 Euro, iar compania Daimler AG în perioada 2008-2010 a perfectat 127 declarații vamale de export cu mărfuri și anume piese de schimb auto și uleiuri tehnice rafinate din petrol, în sumă totală de 224528,18 Euro (f.d. 16-18).

Conform actului de audit post-vămuire, organul vamal a indicat că conform datelor statistice mărfurile expediate în adresa Societății cu Răspundere Limitată „Autobealina” nu ar fi fost declarate organelor vamale din Republica Moldova și nu ar fi fost achitate drepturile de import.

La 13 februarie 2012, Biroul Vamal Chișinău a emis deciziile de regularizare nr. 06 și nr. 07, prin care a dispus încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „Autobealina” a drepturilor de import/export în valoare de 2 099 199,36 lei și respectiv 1 282 961,84 lei (f.d. 19-20).

La 20 februarie 2012, Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” a depus cerere prealabilă în adresa Serviciului Vamal, prin care a solicitat anularea deciziilor de regularizare nr. 06 și 07 din 13 februarie 2012 (f.d. 14-15).

Prin scrisoarea nr. 28/11-2750 din 07 martie 2012, cererea a fost respinsă, fiind informată Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” că acțiunile Biroului Vamal Chișinău au fost întreprinse în strictă corespundere cu prevederile actelor legislative și normative în vigoare (f.d. 12).

La 30 martie 2012, Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” a depus prezenta cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

Fiind investită cu examinarea prezentei pricini, prima instanță prin hotărârea din 24 decembrie 2012 a admis acțiunea parțial.

Conform art. 127³ alin. (1) și (3) Cod vamal la introducerea ilegală de mărfuri pe teritoriul Republicii Moldova, obligația vamală apare la data când mărfurile sînt introduse. Prin introducere ilegală de mărfuri, în sensul prezentului

articol, se înțelege situația când mărfurile pasibile de drepturi de import nu au fost supuse total sau parțial procedurilor de vămuire.

Conform art. 127¹³ alin. (1) Cod vamal decizia de regularizare reprezintă un document de o formă stabilită de Serviciul Vamal, întocmit de organele vamale, care servește drept dovadă a apariției obligației vamale și a măsurilor de politică economică și care este obligatoriu din momentul aprobării de către conducerea organului vamal.

Conform art. 173 Cod vamal mărfurile și mijloacele de transport care trec frontiera vamală, mărfurile și mijloacele de transport a căror destinație vamală se modifică, alte mărfuri și mijloace de transport în cazurile stabilite în condițiile legii sînt declarate organului vamal.

Completul judiciar menționează că pe parcursul examinării pricinii, Biroul Vamal Chișinău nu a probat introducerea în Republica Moldova de către Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” a unor mărfuri, care nu au fost declarate.

Conform referinței anexate la materialele pricinii, precum și recursului declarat, organul vamal indică, că Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” a efectuat doar două tranzacții de import a mărfurilor și anume piese de schimb auto și uleiuri tehnice din petrol, în baza declarației vamale nr. 302712823 din 29 ianuarie 2008 în sumă de 57448,64 lei și declarației vamale nr. 3027112696 din 26 martie 2008 în sumă de 220950,07 lei, cu achitarea drepturilor de import respective.

Biroul Vamal Chișinău nu a probat faptul procurării de către Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina”, precum și achitării unor mărfuri de la companiile germane indicate în deciziile de regularizare nr. 06 și 07 din 13 februarie 2012. De asemenea nu există nici un act de primire-predare a mărfii încheiat între Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” și Weles Trading GmbH și Daimler AG. Așa după cum nu există niciun transfer de mijloace financiare, care ar justifica achitarea mărfii sau existența unor relații contractuale încheiate între Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” și un transportator pentru transportarea mărfii importate.

În acest context, instanța de recurs consideră drept veridică afirmația recurentului-reclamant că din 2009 compania nu desfășoară activitate economică externă.

În acest context, instanța de recurs consideră neîntemeiat argumentul recurentului că conform datelor statistice ale Serviciului Vamal, mărfurile expediate în adresa Societății cu Răspundere Limitată „Autobealina” nu au fost declarate organelor vamale din Republica Moldova și nu au fost achitate drepturile de import în conformitate cu legislația în vigoare.

Instanța de recurs menționează că argumentul enunțat are caracter declarativ, întrucât recurentul-pârât nu a probat faptul că Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” ar fi avut activitate economică externă și a introdus mărfuri în Republica Moldova fără achitarea drepturilor de import.

Biroul Vamal Chișinău a anexat la materialele pricinii doar declarația vamală nr. 302712823 din 29 ianuarie 2008 și declarația vamală nr. 3027112696 din 26

martie 2008, care confirmă achitarea drepturilor de import și care sunt recunoscute și de recurentul-reclamant.

Organul vamal în susținerea poziției a invocat faptul că potrivit rapoartelor de constatare din 05 iulie 2011 și 18 iulie 2011, expediate de Departamentul vamal de criminalistică german în adresa Serviciului Vamal, rezultă că în perioada 2008 - 2009, compania Weles Trading GmbH a perfectat 82 declarații vamale de export și a expediat în adresa Societății cu Răspundere Limitată „Autobealina” mărfuri și anume piese de schimb auto și uleiuri tehnice rafinate din petrol, în valoare totală de 422126,65 Euro, iar compania Daimler AG în perioada 2008-2010 a perfectat 127 declarații vamale de export cu mărfuri și anume piese de schimb auto și uleiuri tehnice rafinate din petrol, în sumă totală de 224528,18 Euro.

Instanța de recurs menționează că cele invocate de organul vamal au fost supuse controlului de către procurorul Procuraturii Generale la propunerea ofițerului de urmărire penală al Serviciului Vamal, iar prin ordonanța privind scoaterea persoanei de sub urmărire penală din 26 aprilie 2012, Viorel Botnaru directorul Societății cu Răspundere Limitată „Autobealina” a fost scos de sub urmărire penal, din motivul lipsei în acțiunile lui a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 248 Cod penal, contrabandă (f.d. 84-86).

Din conținutul ordonanței enunțate rezultă că organul de urmărire penală a verificat tranzacțiile de import efectuate de Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” și a stabilit că în perioada 2009-2010 compania menționată nu a avut înregistrate operațiuni din domeniul comerțului exterior.

Suplimentar organul de urmărire penală a supus controlului și rulajele mijloacelor bănești, potrivit cărora s-a constatat că din martie 2008, Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” nu a efectuat careva transferuri bănești în adresa companiilor Germane, fiind înregistrate transferuri către agenți economici din Republica Moldova.

La 27 octombrie 2011, de către organul de urmărire penală al Serviciului Vamal a fost dispus Inspectoratului Fiscal Principal de Stat efectuarea unui control tematic la Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” în urma căruia nu s-a constatat careva iregularități în activitatea economică internă și externă a agentului economic.

Prin urmare, instanța de recurs menționează că informația parvenită de la autoritățile vamale din Germania nu și-a găsit confirmarea prin alte probe administrate în cadrul urmăririi penale.

Sunt declarative și afirmațiile organului vamal că pe declarațiile de export perfectate de către Weles Trading GmbH este aplicată ștampila autorității vamale române. În susținerea poziției sale organul vamal a prezentat declarațiile vamale nr. T 4498046 și nr. T 5760562 din 13 martie 2009 în sumă de 3200 Euro fiecare.

Completul judiciar menționează deși conform art. 24 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ, sarcina probațiunii legalității actului administrativ îi revine organului vamal, la caz ultimul nu a făcut dovada prezenței celor 82 de declarații vamale de export perfectate de Weles Trading GmbH și 127 perfectate

de Daimler AD, care ar conține ștampila autorității vamale române sau Republica Moldova.

Luând în considerație cele enunțate mai sus, instanța de recurs reține drept justă concluzia primei instanțe cu privire la anularea deciziilor de regularizare nr. 06 și nr. 07 din 13 februarie 2012, întrucât acestea nu au suport probatoriu.

Biroul vamal Chișinău în recursul declarat nu a invocat nici un temei privind ilegalitatea hotărârii primei instanțe, ci a indicat aceleași argumente din referința prezentată în prima instanță.

Referitor la recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” .

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Instanța de recurs menționează că potrivit materialelor pricinii, Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” a fost asistată și reprezentată pe parcursul examinării pricinii de către avocatul, Nicolae Posturusu, în baza mandatului din 14 iunie 2012 și contractului de asistență și reprezentare juridică din 23 ianuarie 2012 (f.d. 78, 130).

Potrivit ordinelor de plată nr. 731857 din 28 martie 2012 și nr. 36 din 02 aprilie 2013, Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” a achitat avocatului, Nicolae Posturusu, cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 15 000 lei și respectiv 35 767 lei, în total 50 767 lei (f.d. 103, 131).

Conform art. 96 alin. (1) CPC instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Prin prisma normei enunțate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite parțial cerința cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică și de a încasa din contul Biroului Vamal Chișinău în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Autobealina” cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 7000 lei, luând în considerație că acțiunea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” a fost admisă parțial.

Instanța de recurs, în virtutea competenței sale de a mări sau de a micșora onorariile avocatului, reține că cuantumul cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 50 767 lei, solicitate de Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” de a fi încasate din contul Biroului Vamal Chișinău în beneficiul său, este disproporțional de mare în raport cu complicitatea cauzei.

Astfel, instanța de recurs la aprecierea sumei de 7000 lei ca cheltuieli pentru asistență juridică a luat în considerație faptul că în prima instanță pricina a fost examinată cu prezența avocatului în patru ședințe de judecată. Avocatul a depus recurs doar în partea cheltuielilor de asistență juridică. Prin urmare suma de 7000 lei este o sumă rezonabilă, având în vedere aportul avocatului la soluționarea pricinii, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate, timpul și munca depusă de avocat la examinarea acestei pricini.

Din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina”, de a casa hotărârea primei instanțe în partea respingerii cerinței cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică și a emite în această parte o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii. În rest hotărârea primei instanțe se menține. Recursul declarat de Biroul Vamal Chișinău se respinge ca neîntemeiat.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. a) și b), CPC, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Biroul Vamal Chișinău.

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina”.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Autobealina” împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, în partea respingerii cerinței cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică și se emite în această parte o nouă hotărâre prin care:

Se admite parțial cerința Societății cu Răspundere Limitată „Autobealina” împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Se încasează din contul Biroului Vamal Chișinău în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Autobealina” cheltuielile de asistență juridică în sumă de 7000 (șapte mii) lei.

În rest hotărârea Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2012 se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

Svetlana Novac

Tatiana Vieru